

פניני הרמא

יו"ל ע"י "קהילת הרמה" בירושלים עיה"ק תובב"א
שע"י יוצאי ישיבה הרמה דלונדון יצ"ו

בנשיאות עט"ר מרן ראש הישיבה הגאון רבי אליקים שלעזינגער שליט"א

פרשת קדושים

מפניני רבינו:

דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו וגו'. (יט. א.), פירש"י, בפשוטו זה קאי על כל פרטי המצוות שבפרשת קדושים, אולם י"ל שקאי על צווי קדושים תהיו, כי אמנם קדוש פירושו נבדל, והוא צווי כולל שיהי האדם פרוש ונבדל משאר העם, וכלשון הרמב"ם סוף הל' טומאת אוכלין על חסידים הראשונים שהיו נזהרים בחולין על טהרת הקודש, וז"ל אף על פי שמותר לאכול אכלין טמאין ולשתות משקין טמאים חסידים הראשונים היו אוכלין חלין בטהרה ונוזהרין מן הטמאות כלן כל ימיהם והן הנקראים פרושים ודבר זה קדושה יתרה היא ודרך חסידות שיהיה נבדל אדם ופורש משאר העם ולא יגע בהם ולא יאכל וישתה עמהם שהפרישות מביאה לידי טהרת הגוף ממעשים הרעים וטהרת הגוף מביאה לידי קדושת הנפש מן הדעות הרעות וקדושת הנפש גורמת להדמות בשכינה שנאמר והתקדשתם והייתם קדשים כי קדוש אני ה' מקדשכם.

ואכן איתא בחת"ס שלא יעלה על דעת האדם שמשום כך יתבודד במדבריות, אלא כמש"כ בחובות הלבבות בשער הפרישות שאין רצון הקב"ה להיות פרוש שילך האדם במדבריות שאין שם אנשים כי לא לתוהו בראה, אלא רצון ה' ית' להיות אוהב הבריות ולהתחבר עמהם ללמדם בינה והשכל וכו' ויהיו

ברוכים הבאים בשם ה'!

בשמחה רבה מקבלים אנו את פני כל אנשי קהלתנו לרגל חזרתם לאה"ק, להתעלות בתורה וביראה, ויה"ר שיזכו לעלייה גדולה, ויתקדש שם שמים על ידינו בעולמו, עדי נזכה בקרוב לביאת גוא"צ, ואז יתגדל ויתקדש שמיא רבא, במהרה בימינו אמן.

בברכת א געזונטער זומער!

בחיבור עם אנשים ולבו דבק בה' ואעפ"כ יפרוש מהם בתענוגי עוה"ז, וזה הפרישות בחר ה' וכו', והיינו פי' בהקהל נאמרה ע"כ.

וראיתי בסדר היום בהקדמה לשון נפלא בזה, וז"ל יתרחק מן הכל ויקרב את הכל עכ"ל, היינו שבלבו יתרחק אבל בהנהגתו יקרב ושמעתי בשם הגה"ק מקאצק זצ"ל שזה שאמר הקב"ה על שלמה המלך כשתיקן נט"י ועירובין ישמח לבי גם אני, כדאיתא בשבת דף י"ד, כי עירובין הוא בחינת עירוב עם אחרים ונטילת ידיים בחינת נטילה והבדלה מהם].

(מתוך ספר בית אב עה"ת ח"ב)

* * *

קול רבינו [מאמרי השקפה ומוסר]:

מאמר "שקיעה בתורה"

[מתוך ספר בית אב שיחות – נאמר בשנת תנש"א לפ"ק]

לצמצם לזמן מוגבל? מפני שקדושה היא מדריגה ומהות של אדם, וזה לא יתכן להגביל בזמנים, משא"כ לימוד תורה, נחשב לנו רק כ'עסק', ועסק ניתן להגביל לשעה מסויימת.

אבל לאמיתו של דבר אינו כן, כי עסק התורה הוא מדריגה ומציאות, איתא בגמרא חגיגה (דף ט:): "מאי דכתיב ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עובד אלהים לאשר לא עבדו היינו צדיק היינו עובד אלהים היינו רשע היינו אשר לא עבדו א"ל עבדו ולא עבדו תרוייהו צדיקי גמורי נינהו ואינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחד א"ל ומשום חד זימנא קרי ליה לא עבדו א"ל אין צא ולמד משוק של חמרין עשרה פרסי בזווא חד עשר פרסי בתרי זוזי", פי' יש חמור שהולך רק י' פרסאות הוא חמור פשוט הוא לא הולך יותר, אבל חמור של י"א שיכול לילך יותר מי' זה

דברנו על דו"ח שצריך אדם לתת על ביטול זמן, על כל רגע ורגע, כלשון הסדר היום בהקדמה: "שצריך כל ירא אלקים לראות כיצד ימיו יוצאים מתחת ידו שלא יצאו בהבל ובבהלה כי עתיד הוא לתת דין וחשבון לפני מי שבראו על הוצאות ימיו כו' ועל כן צריך כל אדם להשתדל על הימים ועל הלילות על העתות ועל השעות שלא לאבד אפילו א' מהם בהבלי העולם ובמדותיו", ומזה כמה גדול החוב של והגית יומם ולילה, אולם נראה שיותר יש בזה שצריך אדם ליזהר שלא לבטל מלימודו, אם נבין גדר לימוד התורה, הנה איתא בפרשה "קדושים תהיו", וכלום יעלה על דעת האדם שכמה שעות יהיה קדוש וכמה שעות לא יהיה קדוש? דבר זה לא יתכן, או שהוא קדוש או לא, ולמה בגדר קדושים הדבר פשוט ואילו בעסק התורה נדמה שאפשר

סוג אחר של חמור, מין יותר טוב הוא עולה תרי זוזי, כן הוא בתורה, מי שמוסיף תורה אינו רק בתוספת מה, אלא הוא סוג אחר לגמרי, דרגא אחרת ונעלה.

והוא פי' שם בגמרא דמי שקרא קרי"ש כל יום ויום אחד לא קרא כאילו לא קרא מימיו, מה הביאור, היינו דמי שיכול לבטל קרי"ש פעם אחת כבר אינו דומה למי שאינו יכול לבטלו, בבחינה זו הוא כלא קרא מימיו, כי ע"כ מעולם לא קרא קרי"ש כמו מי שקראו ואינו יכול לבטל, והוא פי' המשנה באבות (פ"ג מ"ז) ההולך בדרך ושונה ואמר מה נאה אילן זה דומה למתחייב בנפשו, היינו שנפסקה מדרגתו כאילו לא שנה כהוגן מעיקרא אלא בדרגא פחותה כיון שהיה מסוגל להפסיק ולראות האילן, וזה פי' מתחייב בנפשו, שלא זכה למדרגה הראויה לנפשו.

ומצינו בכהן הדיוט שאסור לעבוד אונן, ואילו כה"ג מן המקדש לא יצא אסור לו לצאת, והנה בטעם איסור אונן איתא בראשונים משום שעבודה צריך דעת ומשמרת, ומי שקרה לו כאלה ח"ו אי אפשר לכוון דעתו מרוב צער ומגיע להיסח הדעת, ואם כן קשה מה נשתנה כה"ג, עכצ"ל כי כה"ג צריך להיות בן אדם בדרגה כל כך דבוקה בעבודה, שהוא באמת אינו מסיח דעת אע"פ שמת לו מת, וע"כ נקרא כה"ג.

שקיעה בלימוד התורה הוא שאינו יכול להפסיק, ע"כ התמדה אין הפירוש שנשתדל שלא להפסיק, לזה קשה לקיים והגית יומם ולילה, אלא צריך שיהיה הלימוד שלא יכול להפסיק.

שמעתי מבחור אחד שהיה לו חברותא בסדר ערב עם אברך ת"ח ונתקשו בתוספות למצוא ביאור, והבחור הלך לביתו ואחר שחשב ע"ז עוד ולא מצא הסבר הלך לישון, למחרת שאלו האברך כלום מצאת ביאור, וענה לא מצאתי

והלכתי לישון, הלא גם מחר יש יום, ושאל הוא את האברך כלום לא הלך לישון, וענה גם אני הלכתי לישון, אבל לא יכולתי להרדם עד אשמורת הבוקר שמצאתי ביאור...

כן ספרו לי על הגאון רבי ברוך בער זצ"ל שהיתה לו קושיא על הרמב"ם, ושאל את הג"ר שמעון זצ"ל והלה הודה על חומר הקושיא ואמר שיחשוב בדבר, למחרתו לפני התפלה שאל הגר"ד את הגר"ש מה התירוצ' ומשאמר לו שאין לו תירוצ', הכה הגר"ד זצ"ל כף על כף ונתחוויר שבור ורצוצ' ועמד בראש מורד ונאנח "ומה יהיה עם הרמב"ם..."

זכורני פעם נסעתי עם הגר"א קוטלר זצ"ל מאר"י לאנגליה, בעירפארט התחיל להרצות פלפול ברמב"ם [בענין פירות שיצאו לחו"ל], והיה ממשיך ומדבר בזה גם כשנכנסנו למטוס ונתישבנו והוא המשיך עוד יותר מחצי שעה, ומשגמר אמר "אוי הרי אנחנו טסים" [כי היה מפחד מאוד בטיסה], והתחיל לומר תהלים כל הדרך - אבל כל הזמן שדיבר בתורה לא הרגיש כלל שכבר התחלנו לטוס...

זהו מציאות לימוד תורה, שאי אפשר לבטל בו זמן, זה נקרא שקידה ומצב מדריגה של תורה, ובמצב זה לא יתכן לומר אני לומד רק עד שעה פלונית, ומשעה פלונית אני לא צריך ללמוד, זה לא יתכן.

והוא מפני שלימוד התורה הוא מדרגה עליונה, וכלשון הרמח"ל בדרך עץ חיים (בתחלתו) שהיא "מציאות גבוהה בגבהי מרומים", ככתוב שם תורה אור אור ממש כי הלומד תורה אור היא כי זו מציאותה למעלה ובהכנסה בנשמה ייכנס אור בה כאשר נכנס נצוץ השמש באחד הבתים, כן אותיותיה ומלותיה של תורה עיי"ש, הרי שהם מגביהים האדם למציאות גבוהה מדריגה נעלה, בחינת קדושים תהיו, כל אחד לפי דרגתו, וע"כ זה לא ניתן להגביל בשעות.

וברמב"ן עה"פ וחי בהם (יח. ד.) עיי"ש באורך שמצייר כל מיני מדרגות של העובד ומסיים כי הפסוק כולל כל מיני מדרגות החיים של וחי בהם והארכת ימים, הרי צריך שתהיה התורה עצמות חייו של אדם, לפי מדרגתו בה, ואז שייך בו והגית יומם ולילה, והוא שאומרים בברכת קרי"ש במעריב בשכבנו ובקומנו נשיח בחוקיך ונשמח וכו' ובהם נהגה יומם ולילה, כי הם חיינו ואורך ימנו וכו', כי 'ובהם נהגה יומם ולילה' לא יתכן סתם מכח כפייה, אלא אם תהיה התורה עצמות חיינו ואורך ימנו.

[ויש להביא לכאן מה שאמרו בגמרא שבת (דף לג:) על רשב"י ביצאו מן המערה וראה אדם נוטע אילנו, הרגו באמרו עוסקים בחיי שעה ומניחין חיי עולם, החזירוהו למערה וביצאו

שנית מצא אדם נושא שני בדי הדסים ושואל מה הם ואמר אחד כנגד זכור ואחד כנגד שמור, ונח דעתיה ואמר אשריכם ישראל, ואפשר בדרך רמז, כי יש בחינת זכור ובחינת שמור, זכור סגי פעם אחת בשנה מקיים זכור, כי סו"ס נזכר בזה, אבל שמור הוא בתמידות, שמירה, ואם מסיח דעת כבר אין כאן שמירה - וע"כ זכור מ"ע ואילו שמור ל"ת והבן, וכן זכור בפה אינו תמיד, אבל שמור בלב הוא תמיד - הרי נרמז לרשב"י יש ב' בחינות בכלל ישראל, יש בחינה של זכירה ויש בחינת שמירה, כל אחד דרגה בתורה, יש קובע עתים לתורה, ויש תורתו אומנתו, ונח דעתיה].

פרשת אמור

מפנינו רבינו:

עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמשים יום והקרבתם מנחה חדשה לה'. (כג. טז.), מה שנאמר חמשים יום אע"פ שמצות הספירה הוא רק מ"ט, יל"פ שבא לרמוז על ימי הספירה, כי הספירה מורה על חשיבותו של כל יום ויום, וכמו שביום החמשים יש מעלה מיוחדת של מנחה חדשה, כן כל יום ויום של ימי הספירה צריך לקנות התחדשות והתעלות מסויימת ליום הזה [ושור"ר מעי"ז בפנים יפות].

(מתוך ספר בית אב עה"ת ח"ב)

* * *

קול רבינו [מאמרי השקפה ומוסר]:

מאמר "כבוד שמים וכבוד הבריות"

[מתוך ספר בית אב שיחות]

דמבזה את המועדות פי' במהרש"א שמחלל זמני קודש, ומגלה פנים בתורה פי' הרמב"ם שם, ובשערי תשובה להרבינו יונה שעושה עבירה ביד רמה ומבזה שמו ית"ש, לא רק משום שיצרו מתגבר עליו [כמו מי שתקפו יצרו יתעטף שחורים וילך למקום שאין מכירים לחוס לכבוד קונו (מו"ק דף יז.)], ומלבין פני חבירו ברבים אשר הוא צלם אלקים [כהא דפי' רש"י עה"פ כי קללת אלקים תלוי (דברים כא. כג.)].

הרי כל אלה אין להם לעוה"ב, אע"פ שהעברות כשלעצמם אינן מן החמורות אבל כיון שיש בהם משום בזיון וחילול עונשם איבוד עוה"ב, וכן הוא בשערי תשובה (שער ג סי' ה) במה שאמרו דהעובר על דברי חכמים חייב מיתה, זה פשר הדבר כי העובר על דברי חכמים אשר מלאו לבו לעשות כן כי תקל

בפרשה זו מחציתה הראשון מדובר בה מענין חילול קדשים וחילול אנשי קודש, י"א פעמים נאמר הלאו של לא יחללו שלא לבזות דבר קודש, וברש"י עה"פ "כי כל איש אשר בו מום לא יקרב" (כא. יח.), משום שנאמר הקריבהו נא לפחתך, ופי' בגור אריה הלא כלפי מלך בו"ד יחשב זה לבזיון, מכ"ש למלך מלכי המלכים הקב"ה, מבואר שהתורה עצמה כתבה הטעם שלא לבזות הקדש, ואח"כ נאמר הלאו של חילול ה' ומ"ע של קידוש ד', ובמחצית השניה של הפרשה ענין המועדים, פרשת מברך את ד' ומכה איש.

ויוכן ההמשך בזה עפ"י הגמרא בסנהדרין (דף צט.) דדרשין דבר ד' בזה המחלל את הקדשים ומבזה את המועדות ומגלה פנים בתורה ומלבין פני חבירו שאין לו חלק לעוה"ב עיי"ש, וכל אלה קשורים וגדר אחד להם,

מצוותן בעיניו לא מהתגברות יצרו וכו' ע"כ, הרי שאיבוד עוה"ב הוא משום שמבזה התורה והמצוה, והוא גדר חילול קודש.

ויובנו עוד הדברים עפ"י **הגמרא ברכות** (דף כח:): דאיתא שם: "ת"ר כשחלה ר' אליעזר נכנסו תלמידיו לבקרו אמרו לו רבינו למדנו אורחות חיים ונזכה בהן לחיי העולם הבא אמר להם הזהירו בכבוד חבריכם ומנעו בניכם מן ההגיון והושיבום בין ברכי תלמידי חכמים וכשאתם מתפללים דעו לפני מי אתם עומדים ובשביל כך תזכו לחיי העולם הבא".

הנה כללם של הדברים הוא כבוד והכנעה, הזהירו חבריכם כפשוטו, דעו לפני מי אתם עומדים, איתא בשו"ע או"ח סי' א' לשון הרמ"א שויתי ד' לנגדי תמיד הוא כלל גדול בתורה וכו' כי אין ישיבת האדם ותנועותיו ועסקיו והוא לבדו בביתו כשיבתו ועסקיו והוא לפני מלך גדול וכו' ישים אל לבו שהמלך הגדול הקב"ה עומד עליו וכו' ע"כ.

ומה שאמר ר"א מנעו בניכם מן ההגיון והשיבום בין ברכי ת"ח מבואר במפרשים ענין הגיון סברות עצמיות של מי שאינו מבטל דעתו לדעת רבו אלא הושיבום בין ברכי ת"ח היינו שיהיו נכנעים לדעתם של ת"ח ולא יסתרו דעת תורה של הת"ח בהעדר הכנעה לדעתם, אלה הם אורחי חיים הנצרכים לכל קיום התורה והמצוה ומביאים לחיי עוה"ב ובלתי זה הרי הוא בכלל דאיתא שם בגמרא שאפילו יש בידו מצוות ומע"ט אין לו חלק לעוה"ב.

נאמר כי קנין עוה"ב תלוי בזהירות מן החילול ומן הבזיון, ולמה זה, י"ל דענין עוה"ב הוא הכבוד האמתי, וכדאיתא בב"ב (דף עה:). שדרשו עה"פ "כי על כל כבוד חופה", שניתנת שם חופה לכל צדיק וצדיק לפי כבודו וכל אחד נכוה מחופתו של חברו, ובמסילת ישרים שער הזהירות (פרק ד) הרחיב הביאור שבודאי

אין מדובר בזה מגדר קנאה בעלמא, אלא מפני שהוא גלוי השלמות האמתי מהו שזוכים לראות כבודו ית"ש, וצדיקים נהנים מזיו השכינה ועטרותיהם בראשם, וע"כ מי שבחיו לא זכה להשגה של כבוד שמים באמת, כבוד ת"ח וכבוד צלם אלוך הרי חסר לו לגמרי השגת עוה"ב וכבר איבד את עולמו ח"ו.

ומה נפלא מה שהעיר הגה"צ רבי ירוחם זצ"ל על **הגמרא ברכות** (דף יט:): שדרשו אין עצה ואין תבונה וכו', שמי שלבוש כלאים יפשוט בגדו בשוק, והקשו שם מכמה סוגיות למה לא נחוש לכבוד הבריות אפילו לדחות ל"ת שבתורה יעוי"ש החילוקים, וסוף דבר נצרך לגזה"כ, הרי מבואר עד כמה כבוד הבריות לאו מילתא זוטרתי היא, והוא משום שנוגע לדרך חיים של זהירות מחילול ובזיון קדש וכמשנ"ת.

ואמרו **בנדרים** (דף פא:). על מה אבדה הארץ על שלא ברכו בתורה תחילה, ופי' הר"ן שלא היתה התורה חשובה לברך עליה, הרי מבואר דאע"פ שלמדו תורה, כיון שלמדוהו בהעדר הכרת מעלתה וחשיבותה אבדוהו ונחרב הבית וגלה כבוד שכינה.

[ואולי ניתן לומר עוד בחינה נוספת, שזלזול בברכת התורה עפמש"כ בבית הלוי ובחת"ס (פרשת שמני) ובנפש החיים שער ד' בביאור ענין לשמה של תורה, שלימוד התורה כשלעצמה הוא תכלית ולא רק בתורת אמצעי וקנין המצוות - אשר זה רק הבחינה הראשונה של תורה - וכמו דאיתא בברכת קרי"ש ותן בלבנו להבין ולהשכיל לשמוע וכו' לשמור ולעשות ולקיים, ואח"כ בקשה נוספת בפני"ע והאר עינינו בתורתך וכו', ואפשר שהם אמנם אמרו הברכה אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לו תורתו, אבל היתה כוונתם על כלל עניני היהדות שכלולים בתורה ולא החשיבו עצמותו של לימוד התורה כתכלית בפני"ע

הכרת ערכה של תורה בבחינתה זו מביאה
לחיי עוה"ב, כדאיתא בנוסח הברכה וחיי
עולם נטע בתוכנו].

אשר הקב"ה מתאוה שיהיו ישראל עמלים
בתורה, נמצא שהפחיתו בזה ערכה של תורה
כשלעצמה שלא היתה חשובה בעיניהם לברך
עליה, והוא בזיון התורה ר"ל, ובאמת דייקא

בין כותלי הרמה – הנסיעה המרומם:

קווים קצרות ורשימת זכרון דברים מהרגעים המרוממים הבלתי נשכחים בעת הנסיעה המרומם
על קברי רבותינו ואבותינו הקדושים נבג"מ ברחבי מדינת דייטשלאנד, שאורגן ע"י "איחוד
תלמידי ישיבה הרמה" בימים כ"ה – כ"ו ניסן העל"ט, בהשתתפות מאות תלמידי וחכמי ורבני
הישיבה הקדושה, ובראשם עט"ר הוד כבוד רבינו מרן ראש הישיבה שליט"א

הננו מלאים שבח והודאה להשי"ת על כל הטוב שגמלנו מאז ועד עתה בכלל,
ובפרט בגודל ההצלחה ורוח הרוממות שזכינו אליהם בימים האחרונים בעת
הנסיעה הגדולה לקברי אבותינו ורבותינו הקדושים השוככים למנוחתם ברחבי
מדינת בדייטשלאנד נבג"מ, מסע שאורגן על ידי ה"איחוד תלמידי ישיבה
הרמה", בהשתתפות חשובי רבני ותלמידי הישיבה הקדושה בלונדון יצ"ו,
ובראשם עטרת ראשינו רבינו הגדול מרן ראש הישיבה שליט"א, שטרח בגוף
ונפש מעל כוחותיו, ותרם מזמנו היקר מאוד, והשתתף בתפלות הציבור ברוב
מקומות יעודיהם, ואף השמיע מדברותיו ומאוצרותיו היקרים, להלהיב את לבב
מאות בוגרי הישיבה וצאצאיהם שהשתתפו בה, להרוות צמאון לבותיהם, ולחדש
כנשר נעורם, בהזכרם שוב מאותם הזמנים שזכו להסתופף בצלו הרמה בשחר
ילדותם.

ולמען יעמדו הדברים ימים רבים, וכן למלאות רצון התלמידים הפזורים על פני
תבל, אלו שלא זכו להשתתף בעצמם, נעתרנו לבקשת הרבים להעלות על הכתב
קווים קצרים מאוד, מהנעשה בין כותלי הרמה.

סדר הנסיעה המרומם התחיל ביום שלישי לפנות בוקר כאשר עשרות רבני
ותלמידי הישיבה הקדושה יצאו מרחבת הישיבה ברחוב 'פעהאלט ראוד' עם
אוטובוס פרטי שהובילם לתעופה 'סטענסטהעד' בלונדון, משם יצאו השיירה
ונסעו לעבר תעופה 'פראנקפורט אינטערנעשנאל' בדייטשלאנד, בעת שכל

הנסיעה מלווה בריתחא דאורייתא ודיבוק חברים, בהעלותם על זכרונם שנות בחרותם שישבו בצוותא חדא בין כותלי הרמה.

מתעופת פראנקפורט נסעו עם אוטובוס פרטי למלון המפואר "מעריטעם האטעל" בפראנקפורט והלכו לנוח קצת מעייפות הדרך ולסדר את חפציהם, ומיד אחר כך התקבצו השיירה באחד האולמות המפוארות מהמלון, שם נמסר שיעור בפלפולא דאורייתא על ידי אחד מחבוריא קדישא, הרה"ג ר' יוסף חיים שלעזינגער שליט"א [בן הרה"ג ר' אלטער יעקב שליט"א, נכד הגאון הגדול רבי משה אורי שליט"א, ניין לעט"ר מרן רבינו ראש הישיבה שליט"א].

במשך שעות היום התרחב הציבור עוד יותר, כאשר כל הזמן הגיעו עוד עשרות תלמידי וידידי הישיבה מלונדון יצ"ו, אלו שלא השתתפו בנסיעת האוטובוס, וכן הגיעו מרחוק עשרות תלמידים שהצטרפו מאמריקה, כולם נהרו לעבר העיר פרנקפורט.

משם נסעו לעבר בית החיים הישן בפרנקפורט ועלו לפקוד על ציוני רבותינו האחרונים הקדושים, וביניהם הגה"ק בעל הפני יהושע והגה"ק בעל ההפלאה והגה"ק רבי נתן אדלר זיע"א.

אחר כך המשיכו לדרכם ונסעו לעבר בית החיים החדש בפרנקפורט שם נטמנו גדולי ומצוקי ארץ, ועלו לפקוד את ציונו של רבינו הגאון הקדוש לוחם מלחמות ה' בדורו רבי שמשון רפאל הירש זיע"א שעמד כגיבור בשער בתקופת חייו, ולא נח ולא שקט לרגע מללחום מלחמת ה' נגד כיתות ההשכלה למיניהם שעמדו וקמו, לעקור ולשרש תורת ה', ולהרוס את כרם בית ישראל.

בפרנקפורט הופיע בהדרתו עטרת ראשינו מרן רבינו ראש הישיבה שליט"א, עם רכבו הפרטי, והשתטח גם הוא על הציון הקדוש, אח"כ נשא מדברותיו אודות ההיסטוריה ביהדות איירופא לפני מאתיים שנה, תקופת חיי הגאון הנ"ל, ורבינו שליט"א הרחיב לספר ולדבר בפעולותיו הדגולות של אותו שלוחא דרחמנא שפעל ברחבי מדינות איירופא בכלל, ובמדינת דייטשלאנד בפרט, למען הצלת כלל ישראל מחבלי הכרם, ובהרבצת התורה שזכה בחייו.

כן עלו שם לציונו של זקינו של עט"ר מרן ראש הישיבה שליט"א הגאון החסיד רבי אליעזר ליפמן שלעזינגער זצ"ל, אשר גדולי ישראל זיע"א הביעו עוצם הערכה והתפעלות על גודל חסידותו ופרישותו, והגדירוהו כאחד ממלאכי מעלה.

עוד הרחיב עט"ר מרן ראש הישיבה שליט"א לספר גודל הנס הפלאי שהתרחש בקברו של הגאון החסיד רבי מרדכי הורוויץ זצ"ל [חתנו של רבינו הגאון החסיד בעל הערוך לנר זיע"א], כאשר היותו ממונה מטעם הממשלה כרבה של קהילת הריפורמים, לכן על אף היותו צדיק גדול וירא שמים, קברוהו אנשי קהלתו בחלוקה שלהם, ואח"כ בשנות הזעם הזמין הקב"ה שאחד מהפצצות של הצוררים הארורים נפל על המחיצה המפסקת בין שני הקהלות [ה'אורטודוקסים', לבין הריפורמים] בדיוק בין מקום קברו, לבין החלוקה של האורטודוקסים, ועי"ז זכה להתחבר למקום מנוחת החרדים לדבר ה' ולהיות טמון ביניהם.

דבריו המאלפים של רבינו שליט"א שנאמרו בקול חוצב וברוח זקנים העריפו טללי אורות ואוצר של חיזוק על המוני השומעים לנצור את מסורת יהדות הקדומה אשר היא לנו למורשה ברוח ישראל סבא.

אחר כך חזר ציבור הנוכחים למלון הנ"ל, ונטלו ידיהם לסעודה מכובדת כיד המלך שנערכה על ידי העסקנים החשובים שיחיו, שעמלו ויגעו בלי ליאות להחיות נפש כל חי מטורח הדרך וטלטולו. ראש המסדרים בסעודה זו הוא ידידנו החשוב והיקר הרה"ח ר' אברהם אדרי שליט"א, מחשובי תלמידי הישיבה בעבר, שידוע לכל ברוחב נדיבת לבו ורדיפתו אחרי החסד והמעש, שנטל על שכמו להכין צרכי הסעודה לכבוד המאורע, ולשם כך הטריח עצמו לנסוע ברכבו הפרטי כל אורך הדרך מלונדון ועד פראנקפורט [נסיעה ארוכה כשבע שעות], כדי למלאות את כל צרכי המשתתפים לבל יחסר דבר, ואכן הצליח להביא הרגשה בלב המשתתפים כבעירם וביתם ממש, אסירי תודה אנו אליו, ויה"ר שמן השמים ישולם לו כגמולו הטוב להתברך בכל הברכות והשפעות הטובות אמן.

עטרה יתירה נטלה סעודה זו, כאשר ישבו בה מסובים גדולי ואדירי תורה, רבני הישיבה הקדושה, שכבדוהו במעמדם שם, ואף זכינו לשמוע מפיהם דברי אלקים חיים. הרה"ג ר' שמשון רפאל שלעזינגער שליט"א מנהל ישיבת 'בית התלמוד' בלונדון כובד כ'יושב ראש', והרחיב לדבר בגודל מעלת החבורה, בכל דבר שבקדושה, ואף הוסיף לבאר שזכות מיוחדת יש בזה כאשר הדבר נובע מירושת אבותינו, שאנו ממשיכים בדרכיהם ובהשקפותיהם לבלתי לנטות כקוצו של יוד מדרך המסורה לנו, גם בזמנים טרופים אלו, וביאר בזה את כפלות הלשון שאומרים בתפלה "אשרנו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירושתינו", שמעלה יתירה היא במה שה'חלקנו' וה'גורלנו' בא מכח הירושה, וכן הרחיב הנ"ל את נועם דבריו מלאים בפנינים ומרגליות מאוצרו הטוב, לענג את הציבור החשוב.

אחר כך כיבדו את מורינו הגאון הגדול רבי חיים אליעזר שלעזינגער שליט"א, בנו בכורו לעט"ר מרן ראש הישיבה שליט"א, וראש כוללנו בלונדון, ונשיא ישיבת בית התלמוד בלונדון, להשמיע מדברותיו דברי חיזוק לציבור בני התורה שהתקבצו להתאחד בקהל רב, והגאון הנ"ל הרחיב בנועם שיחו וברוב גאונותו המפורסמת, לחזק לבני התורה שבימינו, שלא למוש מאהל התורה גם כאשר רוח הרחוב מלא חדשות ושאר דברים הטורדים, ולהיותם אך שתול בבית ה' ושקוע בעמק ים התלמוד, לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו, ולהוקיר ולהחשיב את גודל זכויותינו וגורלנו. כל אחד מציבור המשתתפים מעיד כמה ספג חיזוק גדול מנופת צוף אמרי דעת שנאמרו על ידי מורינו הגאון הנ"ל שליט"א, אשר השקה להם כמים קרים על נפש עייפה.

אחר כך נתכבדו הציבור בחרדת כבוד לשמוע דברים חוצבים להבות אש מעטרת ראשינו הוד כבוד רבינו מרן ראש הישיבה שליט"א, שהרחיב לדבר לפני תלמידיו הרבים וממשיכי דרכו, ונשא שיחה נלהבה בעניני חיזוק התורה והיהדות, כאשר היה רגיל על לשונו לדבר בפניהם בימי נעוריהם.

אחר כך בירכו ברכת המזון ונעמדו להתפלל תפלת ערבית, ובזה תם פרק ראשון ממסכת הנסיעה.

ויהי בבוקר יום רביעי [כ"ו ניסן], קמו ונעמדו להתפלל תפלת שחרית ברוב עם, ומפני גודל עומס הציבור בליעה"ר, הוכרחו לקבץ כמה וכמה מנינים בזה אחר זה כדי לאפשר התפלה לכל הקהל. אחר התפלה שוב נתכבד הקהל בפת שחרית מול שלחנות ערוכים ברוב פאר, מעשה ידיהם להתפאר של העסקנים החשובים, ובסיועו של הרה"ח ר' אברהם אדרי שליט"א כנ"ל.

במשך שעות הבוקר נתוספו עוד כמה וכמה חשובי תלמידי וידידי הישיבה, שמסיבות שונות לא השתתפו בנסיעת יום הראשון, ועכשיו הגיעו ממקום מגוריהם וזכו להצטרף לתפלת הציבור לקראת יום השני.

אחר כך התכוננו הקהל בגיל ורעדה לשיא הנסיעה, בביקורם המצופה והמקווה לעיר מיכלשטאט לפקוד את ציונו של הגאון הקדוש אדוננו מורינו רבי זעקל ליב ווארמזער, המכונה 'הבעל שם ממיכלשטאט' זצוקללה"ה, הציבור עלו על האוטובוסים ובעשרות רכבים פרטיים שנשכרו במקום, ומשם יצאו ונסעו לעבר העיר מיכלשטאט.

זכות יתירה לנו כאשר הגאון החסיד רבי דוד טעשער שליט"א, מוטיקי תלמידי ונאמני מרן ראש הישיבה שליט"א, הנודע בגודל גאונותו חסידותו ופרישותו, נעתר לבקשתנו והשתתף אף הוא בנסיעה המרוממת, ואף השמיע מדברות קדשו באוטובוס לכל אורך המסע. הנ"ל הוסיף לחמם את לבב המשתתפים, בהרחבת גודל המתנה שנתן לנו הקב"ה בכח התפלה, והרחיב להוכיח שהתפלה איננה רק אמצעי להגיע למלאות בקשתינו, אלא עצם מהות התפלה היא גופא תכלית לעצמה וזכייה גדולה, ואף הוכיח כן ממקומות רבים בדברי חז"ל, ולדוגמא ממה שאמרו חז"ל שהקב"ה עשה את אמותינו עקרות מפני שהקב"ה מתאוה לתפלתן של צדיקים (יבמות סד.), הרי ששם אין התפלה באה כאמצעי כלל, אלא שהקב"ה מתאוה לעצם התפלה, ועוד ציטט את דברי הרמב"ן בסוף פרשת בא, שכתב: "וכוונת כל המצות שנאמין באלהינו ונודה אליו שהוא בראנו, והיא כוונת היצירה, שאין לנו טעם אחר ביצירה הראשונה, ואין אל עליון חפץ בתחתונים מלבד שידע האדם ויודה לאלהיו שבראו, וכוונת רוממות הקול בתפלות וכוונת בתי הכנסיות וזכות תפלת הרבים, זהו שיהיה לבני אדם מקום יתקבצו ויודו לאל שבראם והמציאם ויפרסמו זה ויאמרו לפניו בריותיך אנחנו" עכ"ל, הרי שהתפלה להקב"ה הוא השלמה להאמונה בו ית'.

כן הרחיב עוד בנועם שיחו לחמם ולהלהיב את לבב הציבור בענין התפלה, ועוד הרחיב לספר על גודל חסידותו ופרישותו ופקחותו של הצדיק המנוח אליו נוסעים, וסיפר מעשים נפלאים המסופרים עליו, ולדוגמא מה שפעם רצה המלך לפגוש אותו בילדותו [כאשר כבר בשחר ילדותו יצא שמו בשערים, ואף פשטה השמועה כנפיה לביתו של המלך], ואז שאל לו המלך על תוקף אמונתו ותורתו הקדושה, שהרי בתורה עצמה כתיב "אחרי רבים להטות", וא"כ מאחר שרוב הדתות שבעולם הם שלא כאמונתנו, א"כ עלינו לפנות אחרי הרבים? והנער לא חשב כרגע, ומיד נענה אליו ברוב חכמתו, שהלא הדין רוב לא נאמר אלא במקום ספק, אבל אנו מאמינים בהקב"ה ובתורתו בתור ודאי, וא"כ אין כאן מקום לדין רוב כלל... וכמובן שהמלך נתפעל מאוד מהילד החכם והקדוש...

כך עבר הציבור את שעות הנסיעה בעונג רוחני וגשמי, להשתעשע בדברי שעשועים המושכים את הלב, שנאמרו מפי החסיד הנ"ל, שהוציא מאוצרו הטוב. גם חולק בדרך קונטרס מיוחד המלקט מתוך דברי חז"ל ורבותינו הראשונים והאחרונים בעניני ההשתטחות על קברי צדיקים, שהוציאו לאור לרגל מעמד נשגב זה.

אף בהגיעם למיכלשטאט דאגו העסקנים החשובים לסדר 'טועמיה' ומיני כיבוד קל, להחיות נפשות הציבור מטורח ועייפות הדרך, בסיועו של הרה"ח הנ"ל, שעמד להם בכל אורך הנסיעה על כל צעד ושעל לבל יחסר המזג.

אחרי התקבצות הציבור למקום הציון הקדוש, הגיע עט"ר הוד כבוד מרן ראש הישיבה שליט"א, קבל פני עם המחכים לבואו לשלום, עם רכבו הפרטי, קשה להביע על הכתב גודל רגשות הציבור הענק והחשוב [שכלל יותר ממאה איש], בעלותם לציונו של האי צדיקא קדישא, כאשר בראשם נכדו עטרת תפארת ישראל, מרן ראש הישיבה שליט"א, העומד להשתתף בתפלתם על הכלל ועל הפרט, וכפי שידוע בגודל כח תפלותיו ובתחנונותיו הבוקעים את רקיעי השמים, לפתוח שערי אוצרות לכל בית ישראל, ולפקוד על גלות השכינה וכבודה המתגוללת בעפר בעווה"ר.

לפני מעמד התפלה נעמד מרן ראש הישיבה שליט"א במשא דברי כיבושין, והרחיב לדבר על חובתנו לאחוז בדבקות המשך דרכי אבותינו ורבותינו מימי קדם, וכי על אף היותנו כל כך רחוק מדורות הקודמים, וטרופים אנו במי המבול, עם כל זה בידינו להתחזק ולהתדבק תמיד בצדיקים הקודמים, וציטט בזה כמה מאמרי חז"ל המלמדים אותנו ענין זה, מהם מה דאיתא בגמרא עירובין (יג:) "אמר רבי האי דמחדדנא מחבראי דחזיתיה לר' מאיר מאחוריה ואילו חזיתיה מקמיה הוה מחדדנא טפי דכתיב והיו עיניך רואות את מורידך", וכן מה דאיתא בירושלמי (שבת פרק א) "כל האומר שמועה מפי אומרה יהא רואה בעל השמועה כאילו הוא עומד כנגדו", שבשעה שיושב ולומד קטע גמרא או רא"ש ור"ן, יתבונן כאילו בעל השמועה עומד נגדו, וכן מה דאיתא בחז"ל גבי יוסף הצדיק שניצל מן החטא על ידי שדמות דיוקנו של אביו נתראה לפניו, מכל זה חזינו שיש אפשרות בכל מצב להתבונן בדמות דיוקנו של הצדיק, ופשוט שאין הכוונה לדמותו הגשמי של הצדיק, דבשלמא גבי יוסף הצדיק בהתבוננותו בדמות אביו אפשר כן, אבל בבעל השמועה כנגדו, הרי מעולם לא ראה את הראשונים, וע"כ שהכוונה לשמו ונפשו של הצדיק, שזה גורם השפעה גדולה על המתבונן בו, וזוהי סגולה להלומד את תורתו עכ"ד. ואח"כ הזכיר רבינו שליט"א מדברי הראשונים והפוסקים בביאור ענין ההשתטחות על קברי צדיקים [אשר חלק מהדברים נדפסו בקונטרס הנ"ל], וביאר את דבריהם בטוב טעם ודעת כנועם אמריו מאוצרו הגדול.

אחר כך התחיל הציבור את מעמד התפלה ברבים, באמירת פרקי תהלים מתוך התלהבות עצומה, בקול גדול שבקע רקיעים במשך כחצי שעה, כאשר הגאון רבי

ישעיה יחיאל שלעזינגער שליט"א רב דק"ק 'שערי תפלה' נ.וו. לונדון יצ"ו, הידוע בגודל כוחו לעורר לבב שומעיו, ירד לפני התיבה כבעל תפלה, ובמשך כל הזמן נתעוררו הציבור יותר ויותר, ואח"כ אמרו את נוסחת היהי רצון עם אמירת י"ג מידות ברוב עם בקול רעש גדול וכוונה עצומה שעשה רושם לכל הסביבה.

אחרי עריכת מעמד התפלה זכו הקהל לעבור לפני עט"ר מרן רבינו שליט"א ולהזכיר כל אחד ואחד לפניו את צרות לבו הדברים המעיקים אותו, והתברכו מפיו, ואף מסרו אליו פתקא [קוויטל], מראה נדיר היתה זאת כאשר מרן שליט"א ישב על מקומו ליד הציון הקדוש, וברוב סבלנות וכוחות אדירים הקשיב לקול כל אחד ואחד מתלמידיו ונכדיו, והתעניין על צרותיו כדאגת אב לבן יחיד ממש, ואיחל לו את ישועתו מתוך רוב אהבה וחמימות, כאשר העומד לפניו הרגיש שתפלותיו נתקבלו בשמים בשעה קדושה זו, ובמקום קדוש זה, ובהשתתפות האי צדיקא קדישא החוט המשולש לא במהרה ינתק... ציור זה נחקק בזכרון כל המשתתפים, והרגשה מרוממה זו אי אפשר להעלות על הכתב, וזכרוננו לא ימוש לעד.

[בדרך אגב יש לציין סיפור דלהלן המביע קצת את גודל מידותיו הבלתי מובנים של מרן רבינו שליט"א, וגודל מסירותו ודאגתו לטובת הכלל והפרט, מרן שליט"א שבנוסף לתשישת כוחו ועייפותו מגודל הטירחא להשתתף בכל המעמד, ולנסוע עד לפה בגילו המרומם בליעה"ר, אף נעתר לרצון הציבור לברכם ולהעתיר עליהם אחרי מעמד התפלה, וכך ישב למעלה משעתיים תחת השמש הקודח על קדקדו, זמן רב אחרי שהאוטובוסים כבר יצאו לדרכם נשאר הוא על מקומו מתוך כובד ראש ועבר על הפתקאות שהושיטו לו הגבאים אחד אחד, ובירך את כל השמות והתחנן עליהם לפני קונו, ואחרי כל התלאה הזאת כאשר אפסו כוחותיו, רצה לעמוד ולחזור לרכבו, ואז 'נזכר' שעדיין לא הספיק להתפלל עבור צרכי עצמו, ואמר למשמשו שאכן רצונו גם להתפלל לעצמו, וכך נשאר על מקומו עוד שלש דקות לבקש על צרכי עצמו, ואז המשיך בדרכו... סיפור זה נמסר בידי אחד המשמשים שנשאר עמו זמן רב אחרי עזוב הציבור את מקום הציון, ועשה רושם כביר על כל השומעים שהפליאו צדקת רבינו שליט"א שכל מעייניו לטובת זולתו (ומן הענין לציין בזה בספר בית אב שיחות פרשת פנחס מאמר 'ויכפר על בני ישראל', שהרחיב רבינו שליט"א איך שבמשך כל הדורות, דוקא ראשי הקנאים הם היו אלו שמסרו גופם ונפשם ומאודם עבור הזולת, והסביר שם את פשר הדברים ואכמ"ל)].

אחרי המעמד המרומם הזה, יצאו הציבור ונסעו לעיר ווארמס, לעבר הבית החיים ששם נטמנו גדולי ומצוקי ארץ מרבותינו הראשונים והאחרונים, ועלו לפקוד את

ציונו הקדוש של רבם של הראשונים רבינו המהר"ם מרוטנבורק זיע"א, וגם לציונו של הגאון המקובל הקדוש מורינו רבי אליהו בעל שם זיע"א, ולציונו של רבו של כל יהדות האשכנזים אדוננו המהרי"ל זיע"א, וקהל הציבור שפכו את לבם לפני קונם באמירת פרקי תהלים מתוך התעוררות עצומה כנ"ל.

משם חזרו הציבור לתעופת פראנקפורט הנ"ל, והמשיכו בדרכם חזרה ללונדון, כאשר כל אחד מהמשתתפים מרגיש בעצמו התרוממות הנפש, וחיזוק גדול ששאב מכל המאורעות שעברו עליו במשך היומיים האחרונים, באופן שאי אפשר לשער ולתאר כלל וכלל, כל אחד שב עם רוח חדשה ואותם זמנים המרוממים נחקקו בזכרוננו ולא ימושו לעד, אשרינו מה טוב חלקינו ומה נעים גורלינו, אסירי תודה אנו להקב"ה על כל הטוב והחסד שגמל אתנו, עד הנה עזרנו רחמיך ולא עזבונו חסדיך ואל תטשנו ה' אלקינו לנצח.

בקשתינו לקל חי שכן יעזור הלאה, ולא יעזוב את רחמיו וחסדיו, ויתקבלו תפלותינו ובקשתינו יחד עם תפילותיהם ובקשתיים של כל בית ישראל, וכן כולנו תפלה וברכה קבל פני הוד כבוד מרן רבינו ראש הישיבה שליט"א, שיאריך ימים על ממלכתו כל הימים, ימים על ימי מלך תוסיף שנות דור ודור, ויזכה עוד רבות בשנים להרבות פעלים בהרבצת תורה ויראה לתלמידיו הרבים המתאבקים בעפר רגליו והצמאים לדברי קדשו, מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, אמן.

התודה והברכה מול פני כל הגבאים והעסקנים שיחיו שנטלו חבל לעזור ולסדר את כל פרטי הנסיעה המרוממת הלז, ובפרט להני תרי אחי הידועים ברוב רדיפתם אחרי החסד, אנשי רוח מסולאים בפז, ה"ה הרה"ג המופלג רבי פנחס אורי שלעזינגער שליט"א, ואתו עמו הרה"ג המופלג רבי מרדכי אליעזר שלעזינגער שליט"א [בני הרה"ג ר' ישעיה יחיאל שליט"א, ונכדיו חביביו של רבינו מרן ראש הישיבה שליט"א], על גודל מסירותם למען הצלחת האיחוד בכלל, ועל גודל טרחתם ומסירותם הבלתי מתוארת, שעמלו ויגעו חדשים רבים, לילות כימים, למען הצלחת הנסיעה הזו, ואכן מעשיהם עשו פרי לשבח ולתהלה, אין אפשרות בידינו לשלם להם כטיפה מן הים על גודל טוב לבותיהם, וברכתנו שמן השמים ישלמו להם בכפלי כפליים, ויזכו לכל הברכות הכתובות בספר תורת משה, אושר ועושר והרחבת הדעת כל הימים, אמן.

כל מה שכתוב כאן הוא לצייר כטיפה מן הים מהנעשה במקום, אבל אמיתת רגשי רגעים המרוממים האלו אי אפשר להעלות על הכתב, והרבה יותר ממה שהקרינו יש כאן, תם ולא נשלם התאחדות ואגודת תלמידי הישיבה הרמה, חזק חזק

ונתחזק, כולנו נמשיך ביתר שאת להתעלות בסולם העלייה, מתוך צוואת וחבורה,
ונזכה להרבות כבוד ה' בעולמו, עדי נזכה לקבל פני משיח צדקינו ומלכנו
בראשנו בב"א.

* * * *

לקבלת הגליון שבועי יש לפנות למייל: gilyonhoromoh@gmail.com